

Agenția de Dezvoltare Regională Sud

Dezvoltare regională

În acest număr :

În Regiunea Sud a avut loc prima ședință de lucru în domeniul Managementului Deșeurilor solide

1

Ședința de lucru în vederea organizării și planificării activităților în cadrul proiectului "Construcția apeductului magistral Leova-Iargara"

2

Ședință consultativă privind completarea fișelor pentru Concepte de Proiect Posibile în sectorul de Alimentare cu Apă și Canalizare în Regiunea de Dezvoltare Sud

2

Evaluarea conceptelor de proiecte în domeniul Aprovizionării cu apă și canalizare

3

Club de presă la tema dezvoltării regionale, desfășurat la Cimișlia

3

Republica Moldova va învăța din experiența României să îmbunătățească procesul de absorbție a fondurilor europene

4

A XIX ediție a Expoziției Inter-naționale specializate „MoldCONSTRUCT”

5

Sudul Moldovei vrea să scape de gunoșiile neautorizate

6

În Regiunea Sud a avut loc prima ședință de lucru în domeniul Managementului deșeurilor solide

Cimișlia, 17 martie 2014/Prima ședință a grupurilor de lucru (GL) în domeniul Managementului Deșeurilor Solide (MDS) în Regiunea de Dezvoltare Sud. Evenimentul a fost organizat de Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud) în colaborare cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și Agenția Cehă pentru Dezvoltare.

Obiectivul ședinței a fost de a coordona planul de lucru al echipei de experți în managementul deșeurilor pentru anii 2014-2015, care vor elabora planul de lucru privind realizarea studiului de fezabilitate pentru 3 subregiuni din RDS, identificate în Strategia de management integrat al deșeurilor solide:

- Subregiunea Cahul, Cantemir, Taraclia, unde studiul de fezabilitate, va fi realizat cu suportul GIZ;
- Subregiunea Cimișlia, Basarabeasca, Leova

și

- Subregiunea Căușeni, Ștefan Vodă, unde studiul de fezabilitate va fi realizat cu suportul Ambasadei Cehă în Republica Moldova.

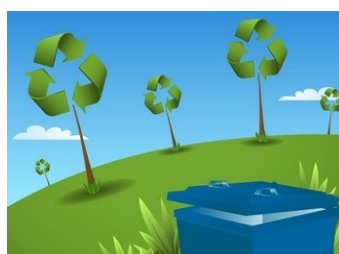
Grupul de lucru regional sectorial a fost constituit din reprezentanți ai Consiliilor Raionale din Regiune, ai Întreprinderilor Municipale responsabile de sectorul deșeurilor din cele opt orașe - centre raionale. Organele centrale de resort au fost reprezentate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Ministerul Mediului.

În acest context s-a identificat rolul grupului de lucru regional sectorial (GLRS) ca responsabil de monitorizarea procesului de elaborare a studiului de fezabilitate, iar grupul de lucru pe proiect (GLP) va participa nemijlocit alături de experți la colectarea datelor necesare în procesul de lucru, va asigura comunicarea între APL și experți, va asigura informarea și conștientizarea populației din localități.

La fel, experții GIZ Tamara Guvir și Ciprian Popovici, au prezentat "Responsabilitățile actorilor pentru implementarea planului de lucru pentru 2014-2015".

Urmează implicarea pe larg a APL din Regiunea Sud, la elaborarea studiului de fezabilitate pentru a obține un produs de calitate, care va sta la baza atragerii proiectelor investiționale în sectorul Managementului Deșeurilor Solide și va fi un instrument de negociere cu donatorii, în vederea implementării acestora.

Reiterăm, această activitate este susținută integral de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Ministerul Mediului, și se încadrează atât în politica regională, cât și în cea de protecție a mediului, promovată de ambele ministere.

Ședința de lucru în vederea organizării și planificării activităților în cadrul proiectului "Construcția apeductului magistral Leova-Iargara"

Pentru implementarea proiectului "Construcția apeductului magistral Leova-Iargara", Guvernul Germaniei a alocat 2,5 mln euro, care ar putea fi valorificați pentru construcția infrastructurii de aprovizionare cu apă a r-ului Leova. În acest context, este nevoie de a efectua un șir de activități, care prevăd actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Leova, pe domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, cât și elaborarea unui studiu de fezabilitate.

La ședință au participat șeful Direcției Generale de Dezvoltare Regională, în cadrul MDRC, Valerian Bînzaru, președintele Consiliului Raional Leova, dna Efrosinia Grețu, reprezentanți ai ADR Sud, primari din localitățile raionului, experți GIZ, specialiști în cadrul Consiliului Raional Leova.

În cadrul reuniunii a fost prezentat planul de acțiuni, a fost distribuit chestionarul pentru colectarea datelor pentru actualizarea SDSE și elaborarea studiului de fezabilitate.

P.Panuș, reprezentant al echipei de experți GIZ, a explicat în detalii caracterul informațiilor solicitate, modalitățile de completare a chestionarului, dar și a răspuns la mai multe întrebări, parvenite de la cei prezenți.

Valerian Bînzaru, directorul DGDR, a reiterat că "de activismul și de implicarea responsabilă a Consiliului Raional Leova și a primarilor, depinde operativitatea elaborării documentelor strategice necesare. Atât Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, cât și ADR Sud, vor acorda suportul necesar în vederea diminuării termenilor de elaborare a documentelor", a specificat Valerian Bînzaru.

Președintele raionului Leova, dna Efrosinia Grețu a ținut să mulțumească celor prezenți pentru receptivitate, echipei GIZ pentru suportul acordat, iar ADR Sud și MDRC pentru colaborare și rezultate.

Ședință consultativă privind completarea fișelor pentru Concepte de Proiect Posibile în sectorul de Alimentare cu Apă și Canalizare în Regiunea de Dezvoltare Sud

Atelierul de lucru a întrunit reprezentanți ai APL de nivelul I, specialiști în cadrul Consiliilor Raionale din Regiunea Sud, precum și specialiști ai ADR Sud și experți GIZ/GOPA. În cadrul ședinței au fost abordate următoarele subiecte:

- Criterii, direcții de dezvoltare și fișa Conceptelor de Proiect Posibile;
- Activități în grupuri de lucru în conformitate cu principiul geografic și a tipurilor de CPP;
- Prezentarea ideilor de CPP de către fiecare autor către experții în AAC.

În rezultatul activităților petrecute, consultanții GIZ au oferit mai multe detalii, privind elaborarea unei fișe de CPP în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare.

În final, s-a convenit ca fișele CPP să fie elaborate și transmise către ADR Sud până la 20 martie 2014, ca ulterior să fie transmise spre evaluare experților oferți de GIZ.

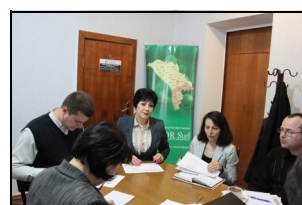

Evaluarea conceptelor de proiecte în domeniul Aprovizionării cu apă și canalizare

Cimișlia/26 martie 2014/ În incinta ADR Sud a avut loc o ședință comună a specialiștilor Agenției de Dezvoltare Regională Sud și experții GIZ/GOPA II, în sectorul aprovizionării cu apă și canalizare (AAC). În cadrul reuniunii, au fost analizate și evaluate conceptele de proiecte posibile (CPP), propuse de către APL-le din Regiunea de Dezvoltare Sud. Experții au oferit consultanță în vederea îmbunătățirii

CPP-lor, iar specialiștii ADR Sud au propus extinderea ariei de acoperire, în cadrul unor proiecte.

Din cele 13 concepte de proiecte înaintate, au fost acceptate 8, pentru a fi dezvoltate ulterior. APL-le din Regiune, urmează a fi informate cu privire la recomandările experților, să actualizeze și îmbunătățească CPP-le, și să le prezinte pînă la 1.04.2014 către ADR Sud.

Club de presă la tema dezvoltării regionale, desfășurat la Cimișlia

La clubul de presă au fost prezenți jurnaliști ai instituțiilor mass-media locală și regională din raioanele Regiunii Sud, manageri ai proiectelor de dezvoltare regională, directorul ADR Sud, Maria Culeșov, șeful secției management proiecte în cadrul ADR Sud, Eugen Lupașcu.

În calitate sa de moderator, directorul executiv al API, Petru Macovei, a menționat că "această activitate are menirea de a ajuta Agențiile de Dezvoltare Regională și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în comunicarea cu mass-media, în special; insistăm să fie o interacțiune între mass-media și ADR-uri, deoarece feed-back-ul nu este întotdeauna cel care ni-l dorim".

Managerii de proiect prezenți, au fost:

- Ion Veste - managerul proiectului "Construcția drumului de acces spre casa - muzeu "Alexei Mateevici", din s. Zaim , r.Căușeni";
- Vera Ciuchitu - manager în cadrul proiectului "Turismul sportiv în promovarea imaginii regiunii-Construcția complexului Sportiv Căușeni";
- Vasile Tocaru - managerul proiectului "Construcția drumului de acces Codreni - Sagaidacul Nou"

Discuția s-a axat pe succesele, dar și impedimentele apărute în implementarea proiectelor de dezvoltare regională, impactul proiectelor finalizate asupra comunității, dar și dacă investițiile au răspuns așteptărilor. Astfel, dl Ion Veste, a menționat creșterea considerabilă a numărului de turiști care vizitează muzeul "Alexei Mateevici". La fel și complexul sportiv Căușeni, "și-a atins scopul în calitate sa de centru sportiv regional", a declarat dna Vera Ciuchitu.

În încheiere, directorul ADR Sud, dna Maria Culeșov, a sugerat jurnaliștilor "să monitorizeze situația și după finalizarea proiectelor, care este atitudinea beneficiarilor și situația bunurilor transmise deja către beneficiari. Această monitorizare ar asigura și o durabilitate, ar face oamenii mai conștienți și responsabili, în unele cazuri".

Dl Ilie Gluh, reporter RadioMoldova, a subliniat că presa nu doar trebuie să informeze, dar și să modeleze atitudini și comportamente ale cetățenilor, prin informația oferită.

"Clubul de presă " a permis participanților să identifice scopuri și priorități comune, care odată atinse, ar aduce beneficii întregii comunități.

Evenimentul a avut loc cu sprijinul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, din sursele oferite de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ). Proiectul este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor.

Republica Moldova va învăța din experiența României să îmbunătățească procesul de absorbție a fondurilor europene

Marcel Răducan, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a avut, astăzi, o întrevedere cu Eugen Teodorovici, ministrul român al Fondurilor Europene. Discuțiile oficialilor au vizat atragerea fondurilor europene în dezvoltarea regiunilor Republicii Moldova, realizarea schimbului de experiență și bune practici ale României, precum și îmbunătățirea procesului de absorbție a fondurilor.

S-a discutat, totodată, și despre exercițiul de programare a viitorului Program bilateral România - Republica Moldova 2014- 2020, pregătirea portofoliului de proiecte și investiții majore care urmează a fi realizate în această perioadă.

Un element esențial propus de ministrul român constă în

implicarea băncilor comerciale pentru atragerea fondurilor și dezvoltarea proiectelor comune. De asemenea, ministrul a propus dezvoltarea proiectelor comune cu impact economic care să pună accentul pe start up-urilor și activități generatoare de locuri de muncă în regiunile de dezvoltare, deoarece acestea sunt proiecte reale care vor aduce adevărata bunăstare pentru cetățenii ambelor state.

Totodată, miniștrii au vorbit despre posibilitățile de finanțare și cofinanțare a proiectelor transfrontaliere, dar și despre sistemul de implementare a proiectelor de dezvoltare regională, provocări, priorități și perspective.

Eugen Teodorovici, ministrul Fondurilor Europene a menționat că Republica Mol-

dova ar trebui să învețe din experiența României la capitolul absorbția fondurilor Uniunii Europene (UE) pentru a evita greșeli în implementarea proiectelor și rambursarea fondurilor.

La rândul său, Marcel Răducan, ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a subliniat importanța preluării experienței României din perioada de pre-aderare, iar datorită relațiilor de colaborare eficiente cu instituția similară din România, țara noastră va beneficia de suportul necesar și va înregistra un progres considerabil în atragerea fondurilor europene în următoarea perioadă în rezultatul demersului Republicii Moldova privind procesul de integrare europeană.

A XIX ediție a Expoziției Internaționale specializate „MoldCONSTRUCT”

Anatolie Zolotcov, viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a participat la deschiderea evenimentului și a subliniat că pe parcursul anilor expoziția a contribuit substanțial la extinderea colaborării economice și sociale a țării noastre cu alte state, precum și la un schimb eficient de bune practici în domeniul construcțiilor și a materialelor de construcție. De asemenea, viceministrul Zolotcov a comunicat că în anul 2013, investițiile în construcții au crescut cu circa 2,3 %, comparativ cu anul precedent, constituind circa 18,5 miliarde lei.

"Experiența anilor precedenți demonstrează că vizitatorii sunt interesați de construcția de locuințe. Menționăm că, Ministerul întreprinde acțiuni atât pentru finalizarea construcției blocurilor locative din Republică cât și în vederea asigurării accesului la locuință a categoriilor de persoane social vulnerabile prin continuarea fazei II a Proiectului Locuințe sociale, construcția locuințelor sociale din sursele bugetului de stat, din creditele oferite de la donatorii străini și a locuințelor obținute prin credite ipotecare la condiții avantajoase. De asemenea, Ministerul și-a focusat activitățile și asupra problemelor de eficiență energetică și reabilitare a clădirilor, inclusiv a locuințelor. În acest sens, în anul 2014 vor fi reabilitate clădirile mai multor școli din țară", a menționat Anatolie Zolotcov.

În cadrul evenimentului MDRC a organizat 2 seminare cu tematica:

- **eficiența energetică a clădirilor;**
- **noile mașini și mecanisme, atît pentru sectorul construcțiilor, cît și sectorul gospodăriei comunale.**

Pe parcursul seminarelor au fost prezentate prevederile proiectului de lege privind eficiența energetică a clădirilor; analiza comparativă a cadrului juridic de funcționare a sistemului de auditare energetică și performanței energetice a clădirilor; studiul comparativ al bazei normative privind eficiența energetică în clădiri; Programul MOREEFF- investiții rentabile în eficiența energetică a locuințelor; materiale termoizolante pentru eficiența energetică a clădirilor.

Totodată, amintim, MDRC participă, tradițional, la edițiile expoziției „Moldconstruct” pentru a promova tehnologiile moderne în domeniul construcțiilor, standardele și normativele în domeniu, inclusiv materialele de construcție.

Expoziția și - a desfășurat lucrările în perioada 20 - 23 martie 2014 și a întrunit peste 150 companii din mai multe țări care își vor prezenta tehnologiile și echipamentele moderne pentru construcții, utilajele și instrumentele, precum și realizările obținute în domeniul construcțiilor. Evenimentul constituie o oportunitate pentru stabilirea a noi parteneriate cu potențiali investitori străini.

Apă de calitate la TINE în localitate — au început lecțiile tematice în școli

Cahul/13 martie 2014/

S-au întrunit în ședință membrii grupului de lucru care vor asigura organizarea orelor tematice în instituțiile educaționale preuniversitare din raionul Cahul. În cadrul campaniei vor fi desfășurate 70 ore tematice în 47 instituții, grupul-țintă fiind elevii claselor VII-VIII. Grupul de lucru este constituit din 11 persoane, reprezentanți ai Centrului de Sănătate Publică Cahul, Agenției Ecologice Cahul, Direcției Învățământ Cahul, ÎM Apă-Canal Cahul, cât și profesori, profesioniști în domeniul biologiei și geografiei din diferite localități și clustere ale raionului Cahul. În cadrul ședinței au fost discutate aspectele-cheie ale lecției ecologice, care are ca scop să transmită copiilor necesitatea consumului de apă potabilă și beneficiile sistemelor moderne de alimentare cu apă, a fost pus în discuție designul activităților instructive, s-a început elaborarea unui proiect didactic comun care va sta la baza lecțiilor cu copiii din toate localitățile. Subiectele ce urmează a fi abordate în cadrul lecțiilor ecologice sunt:

- rolul apei potabile în viața omului
- sursele de apă și caracteristica lor
- ce este un sistem eficient de alimentare cu apă potabilă
- drumul apei "sursă - consumator-sursă"
- sursele de poluare a apelor
- drepturile fundamentale ale omului, dreptul la sănătate și rolul consumului de apă potabilă în acest sens;
- protecția mediului ambiant, necesitatea unei atitudini grijului față de resursele naturale
- cum să îngrijim fântânile și izvoarele din care consumăm apă

Acestea sunt principalele blocuri informative ale lecțiilor ecologice. Toți membrii grupului de lucru urmează în timp de câteva zile să colecteze cât mai multe informații la subiectele abordate, să aducă materiale pentru activități interactive, teste, filme, propuneri pentru experimente și alte metode de lucru care vor integra proiectul didactic. La ședința următoare va fi discutat graficul de organizare a lecțiilor, aprobat de DÎ Cahul, astfel încât spre finele lunii martie să înceapă campania lecțiilor tematice în școlile raionului.

Sudul Moldovei vrea să scape de gunoșiile neautorizate

Îmbunătățirea calității mediului ambiant și a sănătății populației din centrele raionale este scopul pentru care a fost inițiat unul din cele mai ample proiecte ale Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Cahul, Cimișlia, Basarabeasca, Cantemir, Ștefan Vodă, Căușeni și Leova sunt orașele care încearcă să devină mai curate, printr-un management eficient și instructiv al deșeurilor menajere.

Acest proiect este unic în țara noastră prin amploarea și impactul pe care urmează să-l aibă. În timp ce Moldova este sufocată de gunoșiile neautorizate, mai multe localități din regiunea de sud au șansa să scape de boala fără leac a satelor și orașelor noastre - gunoiul aruncat pe oriunde.

Proiectul „Eficientizarea managementului deșeurilor solide în Regiunea de Dezvoltare Sud” a început în 2011, cu multe discuții. Pentru a vedea care sunt rezultatele proiectului, am mers în două centre raionale – la Cantemir și Cahul.

„Platformele le-am reparat cu forțele proprii”

În orașul Cantemir implementarea proiectului a fost mai dificilă. Aici, ca și în alte centre raionale, au fost construite platforme și procurate containere pentru colectarea separată a gunoiului. Autoritățile locale au mai solicitat procurarea unei unități de transport - un buldozer. „Pentru noi, cea mai mare problemă a fost calitatea platformelor. Din păcate, ele nu au fost construite calitativ de către antreprenor. Acum el nu mai este de găsit, iar noi am reparat cu forțele proprii greșelile lui”, spune primarul localității, Roman Ciubaciuc. În total, în oraș au fost construite 30 de platforme, pe lângă cele 15 existente. Totodată, în cadrul proiectului, au fost aduse 43 de containere pentru gunoiul menajer, cinci pentru colectarea cartonului și 40 - destinate plasticului, a fost procurată o presă de balotat hârtie și plastic, un calculator cu toate softurile necesare pentru întreprinderea municipală de specialitate. Potrivit primarului, pe parcursul anului 2013 în oraș s-au colectat și balotat peste trei tone de plastic. „Principala problemă din aproape toate localitățile este că, pe lângă o gunoșie autorizată, mai sunt alte două-trei neautorizate. De aceea, scopul pe care și l-a propus ADR Sud și toate cele opt primării a fost de a reduce numărul acestora”, argumentează Roman Ciubaciuc. Acum lucrurile se schimbă, inclusiv mentalitatea oamenilor. Pentru serviciile de salubritate, cantemirenii plătesc între 9 lei (cei de la blocuri) și 11 lei (pentru gospodării).

„Rămâne doar ca oamenii să arunce gunoiul în tomberoane”

Într-o zi de sâmbătă, la Cahul ne-am întâlnit cu primarul Petru Burlacu. El confirmă că managementul deșeurilor menajere a devenit una din prioritățile localității, ca de altfel și a întregii țări. Astfel, la Cahul au fost construite 23 de platforme unde au fost instalate circa 200 de tomberoane. De asemenea, a fost procurată o autospecială de colectare, presare și transportare a deșeurilor, o presă de balotat plasticul și hârtia, un calculator performant pentru Gospodăria comunal-locativă. „Cel mai important este ca oamenii să înțeleagă importanța acestui serviciu. Noi îi informăm permanent să arunce gunoiul în tomberoane, și nu pe alături. Trebuie să conștientizăm cu toții că de asta depinde calitatea mediului și să ne obișnuim să colectăm deșeurile separat dacă ne pasă de sănătatea noastră. Or, am ajuns în situația când apa din rețelele de apeduct e mai curată decât cea din fântâni”, afirmă Petru Burlacu.

Urmează să fie soluționată și problema depozitării și reciclării deșeurilor. În prezent, se caută un loc pentru construcția poligonului pentru depozitarea deșeurilor colectate din întreaga subregiune (Cahul, Taraclia, Cantemir). Șeful Secției management proiecte din cadrul ADR Sud, Eugen Lupașcu, spune că acest lucru e realizabil. „Noi am încercat să creăm condiții pentru aceste comunități ca să gestioneze serviciul eficient. Este primul proiect de acest fel din țară și are mai multe etape de implementare, inclusiv depozitarea și reciclarea”, spune el.

Majoritatea localnicilor salută inițiativa de a colecta selectiv deșeurile, chiar dacă unii cred că moldovenii nu vor respecta această condiție. Ludmila Hariton din Cahul este mulțumită că în apropierea blocului de pe strada Viilor unde locuiește au apărut mai multe pubele pentru colectarea gunoiului: „Erau două containere vechi aici, care se umpleau foarte repede. Acum sunt mai multe, iar gunoiul e luat la timp”. Denis Andoni din Cantemir accentuează că mult depinde de oameni. „Când sunt pline containerele, oamenii aruncă gunoiul alături și e urât. Observ că vine mașina să-l strângă, dar gunoi pe jos tot mai este. Apoi ne plângem că miroase urât”, spune el.

Bugetul total al proiectului „Eficientizarea managementului deșeurilor solide în Regiunea de Dezvoltare Sud” este de 14.366.372,07 lei, surse alocate din Fondul National de Dezvoltare Regională, inclusiv 100.000 lei alocați în cadrul proiectului „Guvernarea deșeurilor – IEVP” pentru desfășurarea campaniei de informare și de conștientizare în rândul cetățenilor.

Ion Surdu,
www.ziuadeazi.md

Agenția de Dezvoltare Regională Sud

bld. Ștefan cel Mare 12, or. Cimișlia,
MD-4101, Republica Moldova

Tel: +373 241 2 62 86

Fax: +373 241 2 62 86

E-mail: adrsud@gmail.com

site web: www.adrsud.md

Agenția este instituție publică necomercială cu autonomie financiară subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și se constituie pentru asigurarea operaționalității procesului de implementare și realizare a Strategiei de dezvoltare regională. Agenția își desfășoară activitatea în baza mijloacelor Fondului Național pentru Dezvoltare Regională, donații și granturi (din partea organizațiilor donatoare internaționale sau altor entități private și publice) și a altor surse ce nu contravin legislației. Agenția își desfășoară activitatea în colaborare cu ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale, parteneri de dezvoltare, societatea civilă, agenți economici, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare, din Republica Moldova și din străinătate.

**Pentru detalii,
contactați specialistul în comunicare,**

Ana Donia

tel.fix: 0 241 2 62 86

tel.mob: 0694 78 040